

ΕΚΤΑΚΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 3^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ 1998

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΑΓΑΠΗΤΟΥ Γ. ΤΣΟΠΑΝΑΚΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ
ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΕΡΙΚΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΕΡΙΚΑΣ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ Κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΣΚΑΛΚΕΑ

Με σεβασμό και συγκίνηση ἀνέρχομαι στὸ γεραρὸ αὐτὸ βῆμα, ποὺ τόσες φορές ἐλάμπρυνε μὲ τὴν παρουσία του Ὑπερβόλιος, τὴν μνήμη τοῦ ὁποίου τιμοῦμε σήμερα. Γιατὶ πιστεύω ὅτι ἀποτελεῖ ἐκπλήρωση χρέους, ἡ ἀνιστόρηση τοῦ βίου καὶ τῶν πεπραγμένων ἑνὸς ἐπιφανοῦς ἐπιστήμονος καὶ πνευματικοῦ ἀνδρός. "Ἀλλωστε εὐτύχησα νὰ εἶμαι φίλος του, μὲ στενὴ προσωπικὴ καὶ πνευματικὴ ἐπικοινωνία ἐπὶ πολλὰ χρόνια καὶ γι' αὐτὸ θεωρῶ ὅτι διαθέτω ἴσως κάποιες προϋποθέσεις γιὰ νὰ τολμήσω αὐτὴ τὴν ἐπιμνημόσυνη ὁμιλία.

Ἀκόμη ἀντηχεῖ σ' αὐτὴν τὴν αἴθουσα, ποὺ ἐπὶ 18 χρόνια κόσμησε μὲ τὴν παρουσία του, ὁ ἀπόηχος τῆς γλυκειᾶς καὶ μεστής περιεχομένου φωνῆς του.

Στὶς 5 Μαΐου τοῦ 1911 γεννήθηκε στὸ χωριὸ "Ἀγ. Ἀνδρέας τῆς Κυνουρίας ὁ Γεώργιος Μερικας. Γονεῖς του, ὁ ἀνθρωπιστὴς ἱατρὸς καὶ δήμαρχος τοῦ Δήμου Βρασιῶν Ἑμμανουὴλ Μερικας καὶ μητέρα του ἡ σεβαστὴ δέσποινα Ἑλένη, γόνος τῆς οἰκογενείας Κρητικοῦ. Εὐλογημένη ἡμέρα γιὰ τὶς χιλιάδες τοὺς ἀσθινεῖς του, γιὰ τοὺς μαθητὲς καὶ τοὺς συνεργάτες του ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ χώρα ὁλόκληρη. Μέσα σὲ περιβάλλον βαθεῖᾶς Χριστιανικῆς πίστεως, ἀγάπης, ἀρετῆς καὶ φιλοπατρίας, πέρασε τὰ παιδικὰ καὶ ἐφηβικά του χρόνια. Καθημερινὰ βίωνε τὸν συνεχῆ ἀγῶνα τοῦ πατέρα του νὰ βοηθήσει ἀφιλοκερδῶς τὸν πάσχοντα συνάνθρωπο μὲ τὰ πενιχρὰ μέσα ποὺ διέθετε ἡ ἱατρικὴ τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη. "Ἐτσι ἡ ἀγαθὴ φύση του βρῆκε τὸ κατάλληλο κλῆμα ποὺ εὐνόησε νὰ βλαστήσει στὴν ψυχὴ του ἡ πίστη του πρὸς τὸ ὑπέρτατο ὄν, ἡ φιλοπατρία, ἡ ἀγάπη του γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ ἀφιλοκέρδεια, ἰδιότητες ποὺ τὸν συνόδευσαν μέχρι τὴν τελευταία του πνοή.

Τὸ πρότυπο τοῦ πατέρα του ἦταν βαθεῖα ριζωμένο στὴν ψυχὴ του καὶ τὸν ἐπηρέασε στὴν ἐπιτυχημένη πορεία του στὴ ζωὴ. Σὲ ὁμιλίες του δὲν παρέλειπε νὰ ἀναφερθεῖ σὲ αὐτὸν μὲ σεβασμὸ καὶ θαυμασμὸ. Τὸ 1988 ἀντιφωνώντας, σὲ ἐκδήλωση ποὺ ὀργάνωσαν οἱ μαθητὲς καὶ οἱ συνεργάτες του πρὸς τιμὴν του, ἔλεγε: «Θυμᾶμαι ἄριστα τὴν ἱατρικὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ γύρω στὸ 1920-1930 ὅπως διεξάγεται ἀπὸ τὸν πατέρα μου σὲ δυὸ χωριά, ἓνα πεδινὸ κι ἓνα ὄρεινὸ τῆς Κυνουρίας ἐπὶ 40 χρόνια. Ἡ ἄσκησή της ἦταν σκληρὴ, σκληρότατη, τόσο γιὰ τὸν γιατρὸ ὅσο καὶ γιὰ τὸν ἄρρωστο, σὲ χαμηλοκάλυβα καὶ σὲ μαντριὰ μὲ τὸ φῶς τοῦ λυχναριοῦ καὶ ὄχι σπάνια τοῦ δαδιοῦ, χωρὶς ἐργαστηριακὰ βοηθήματα, μὲ λίγα γαληνικὰ φάρμακα κυρίως τὰ ἡρωϊκὰ καὶ μὲ τὶς βεντουζες καὶ τὶς βδέλλες. Ὁ Γιατρὸς δὲν ἦταν μόνον παθολόγος ἀλλὰ καὶ χειρουργὸς τῆς μικρῆς χειρουργικῆς καὶ μᾶμος καὶ ὀφθαλμίατρος καὶ λαρυγγολόγος. Ἀκόμη κι ὁδοντίατρος. Ἐνα εἶδος γενικοῦ ἱατροῦ, ὅπως τὸν ἀντιλαμβάνομεθα σήμερα μεταπτυχιακῶς, αὐτοδίδακτος ἐκτὸς σπανίων ἐξαιρέσεων. Ἡ ἀμοιβή του, παρεχόμενη κατὰ κανόνα σὲ εἶδη ντόπιας παραγωγῆς, ἦταν πενιχρότατη. Κι ἀλλοίμονο ἂν δὲ βοηθοῦσε κάποια ἀγροτικὴ κτηματικὴ προικούλα. Τὸ ἐνδιαφέρον του ὅμως γιὰ τὸν ἄρρωστο, ἀπερίγραπτον. Ἀσύλληπτη ἡ συμπαραστάση καὶ ἡ στοργή του. Εὐλόγα οἱ ἀσθενεῖς τὸν εὐγνωμονοῦσαν, τὸν ἐσέβοντο καὶ τοῦ ἀναγνώριζαν τὴν ὑψηλότερη κοινωνικὴ του περιωπή. Εὐρίσκω φυσικὸ ὅτι ἐπηρέασθηκα ἔντονα ἀπὸ τὸ πατρικὸ, ἱατρο-κοινωνικὸ κύρος καὶ ὅτι συμπάθησα τὸν Ἰπποκρατισμὸ κατὰ τὴν Ἱατρικὴ μου πράξη».

Λίγα χρόνια ἀργότερα, σὲ Ἀρκαδικὸ Πνευματικὸ Συμπόσιο, στὸ Λεωνίδιο, σὲ ὁμιλία του δὲν ἄντεξε καὶ πάλι νὰ μὴν ἀναφερθεῖ στὸν πατέρα του. Εἶπε: «Ζωηρὰ συγκινημένος ἀναπολῶ τὸν πατέρα μου, γιατρὸ τοῦ τέως Δήμου Βρασιῶν, μὲ πέντε χωριά κι ἀμέτρητους ἀγροτικὸς μικροοικισμοὺς, κατεσπαρμένους σὲ μιὰ εὐρύτερη περιοχὴ. Κι ἓναν πληθυσμὸ περίπου 4.500 κατοίκων, κτηνοτρόφων, ἀγροτῶν, μικρῶν νοικοκυραίων, λιτοδίαιτων καὶ ἐθνολατρικῶν πολεμιστῶν ποὺ μὲ ἓνα ἡλεκτροφάναρο κι ἓνα σύντροφο ἀγωγιάτη, διατρέχει τοὺς κατσικόδρομους τοῦ Μαλεβοῦ καὶ πρόσφερε μὲ προθυμία κι ἀγάπη καὶ ἀλτρουϊσμὸ τὴν ὅσημποροῦσε νὰ παράσχει ἱατρικὴ του βοήθεια, χωρὶς ποτὲ νὰ ὑπολογίσει ἂν ὁ πρὸς περιθάλψῃ ἦταν πλούσιος ἢ πένης, δίκαιος ἢ ἀμαρτωλός, Βενιζελικὸς ἢ Βασιλικός».

Οἱ δικοὶ του δὲν ἦταν οἰκονομικὰ ἰσχυροὶ καὶ γι' αὐτὸ ἔπρεπε μόνος νὰ κατὰκτῇ, αὐτοκαθοδήγητος, τὴν ἐπιστημονικὴ του συγκρότηση καὶ νὰ κερδίσει τὴν ζωὴ, προστατεύοντας συγχρόνως πολυμελῆ οἰκογένεια ποὺ τοῦ κατέλειπε ὁ θάνατος τοῦ πατέρα του. Ἄν ὅμως ἡ οἰκογένειά του δὲν ἦταν εὐπορη, ἦταν ὥστόσο ὑπόδειγμα πατριαρχικῆς οἰκογενείας τῆς Ἑλληνικῆς ὑπαίθρου, ὅπου ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν μελῶν της διαπλέκεται μὲ τὴν στοργή, τὴν ἀφοσίωση καὶ τὴν ἀλληλεγγύη καὶ

δημιουργεῖ ἓνα ἀκατάλυτο δεσμὸ πρὸς παρατείνεται ἀκόμῃ καὶ πέραν τοῦ βίου. Στὴν ἰδιαίτερα του πατρίδα τελείωσε τὴ Δημοτικὴ ἐκπαίδευση καὶ συνέχισε τὶς Γυμνασιακὰς σπουδὰς του στὸ Α΄ Γυμνάσιο Ἀρρένων Ἀθηνῶν, πάντοτε μεταξὺ τῶν πρώτων.

Ἡ ἐπίδραση τοῦ Δασκάλου του στὸ Δημοτικὸ καὶ τοῦ φιλόλογου καθηγητοῦ στὸ Γυμνάσιο, ὑπῆρξε γι' αὐτὸν καθοριστικὴ. Σὲ ὁμιλίᾳ του ἔλεγε: «Κάτι ποὺ ποτὲ δὲν λησμονῶ ἀπὸ τὰ νεανικά μου χρόνια, εἶναι ἡ καταλυτικὴ ἐπίδραση ποὺ ἄσκησαν στὴν σταδιοδρομίᾳ μου ὁ δάσκαλός μου τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου στὸ χωριό μου καὶ ὁ φιλόλογος τοῦ Γυμνασίου στὴν Ἀθήνα. Ἐξήσαν βίον παράλληλον. Αὐστηροὶ καὶ δίκαιοι. Σκληροὶ καὶ στοργικοί. Φανατικοὶ στὴν οἰκογενειακὴ καὶ θρησκευτικὴ παράδοση, ὅπως καὶ στὴν σχολικὴ πειθαρχία. Λιτοί, λογικοκρατούμενοι, λακωνικοί, ὑπεύθυνοι, πλούσιοι σὲ φαντασία. Προσπάθησα νὰ ἀντιγράψω ὅλα τὰ παραπάνω πιστεύω τους καὶ δὲν μετάνιωσα. Ἴσως γιὰ ἰδιοσυστασιακοὺς λόγους δὲν τοὺς ἀκολούθησα στὴν αὐστηρότητα».

Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ ἔλλειψη τῆς αὐστηρότητος ἦταν ἡ μεγάλη δύναμη τοῦ Γεωργίου Μερικά, γιατί τὴν ἀντικαθιστοῦσαν ἡ καλὸσύνη του, ἡ πατρικὴ στοργή του, ἡ εὐθυκρισία καὶ τὸ αἶσθημα δικαιοσύνης, μαζὶ μὲ τὴν ἐμφανῆ μεγάλη ἐπιθυμία του γιὰ τὴν ἀνέλιξη τῶν μαθητῶν καὶ τῶν συνεργατῶν του, ἡ ὁποία τοὺς ἐνέπνεε καὶ τοὺς ὀδηγοῦσε στὴν πρόοδο.

Νεότατος σὲ ἡλικία μόλις 23 ἐτῶν, τὸ 1933, ἀπεφοίτησε ἀπὸ τὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μὲ τὸν βαθμὸ ἄριστα καὶ κατόπιν ἐξετάσας στὶς ὁποῖες ἐπρώτευσεν μεταξὺ 110 συνυποψηφίων του, διορίσθηκε ἐσωτερικὸς βοηθὸς τῆς Γ' Παθολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Θεραπευτηρίου ὁ Εὐαγγελισμὸς, τὴν ὁποία διηύθυνεν ὁ ἀείμνηστος Διομήδης Κομνηνός. Δὲν ἄργησεν νὰ ἐπιβληθεῖ ὡς χαρισματικὸς ἱατρός καὶ λαμπρὸς ἄνθρωπος, ἀπολαμβάνοντας τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν ἀσθενῶν, τῶν ἱατρῶν καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος καὶ νὰ καταλάβει, νεότατος, τὴν θέσιν τοῦ ἐπιμελητοῦ.

Τὸ 1937 ἀνηγорεύθη ἀριστοῦχος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, κατόπιν ἀξιόλογης ἐρευνητικῆς ἐργασίας τὴν ὁποία ἐξεπόνησε: *Περὶ ἀπλαστικῶν αἱμολυτικῶν συνδρόμων ἢ μυελοφθίσεων*.

Τὸ 1938 ἀπεχώρησεν ἀπὸ τὸ Θεραπευτήριον ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ μέχρι τὸ 1951 πρόσφερε τὶς ὑπηρεσίας του ὡς παθολόγος σύμβουλος τῶν πανεπιστημιακῶν κλινικῶν τοῦ Ἀρεταίου Νοσοκομείου.

Ἀκολούθησεν μακρὰ σειρὰ ἐτῶν ὅπου ὁ Γεώργιος Μερικάς, παρὰ τὴν ἐπιθυμία του, εὐρίσκεται ἐκτὸς Νοσηλευτικοῦ Ἰδρύματος. Αὐτὴ ἡ περίοδος πιστεύω ὅτι εἶναι ἡ πλέον ἀξιοθαύμαστη στὴ ζωὴ του.

Μαχόμενος ιατρός στην ύπηρεσία τοῦ ἀσθενοῦς, κυρίως τοῦ πτωχοῦ, δὲν παραλείπει νὰ παρακολουθεῖ τὶς προόδους τῆς ἐπιστήμης, καὶ νὰ ἐνημερώνεται στὴν διεθνή ιατρικὴ βιβλιογραφία γράφοντας συγχρόνως ἀξιόλογες κλινικὲς καὶ ἐρευνητικὲς ἐργασίες.

Τὸ 1954 ἐκλέγεται ὑφηγητὴς τῆς Παθολογίας στὴν ἔδρα τῆς Θεραπευτικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τὴν ὁποία διηύθυνε ὁ ἀείμνηστος Καθηγητῆς Βασίλειος Μαλάμος καὶ ἀναλαμβάνει τὴν διδασκαλία τοῦ μαθήματος τῆς Ἐνδοκρινολογίας.

Ἡ βαθειὰ ἐπιστημονικὴ γνώση καὶ τὸ χάρσμα τοῦ λόγου ποὺ τὸν ἔφερνε σὲ ἄμεση, προσωπικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸ ἀκροατήριό του, τὸν ἔκανε ἀγαπητὸ στοὺς φοιτητὲς καὶ τοὺς ἱατροὺς, οἱ ὁποῖοι κατέκλυζαν τὸ ἀμφιθέατρό του. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μετέπειτα μαθητὲς του, οἱ ὁποῖοι ἐργάσθηκαν στὶς κλινικὲς του ἦταν οἱ φοιτητὲς ποὺ τὸν ἀγάπησαν ὡς ἄνθρωπο καὶ τὸν ἀθαύμασαν ὡς διδάσκαλο στὰ μαθήματα τῆς Ἐνδοκρινολογίας.

Μεγάλος σταθμὸς στὴν ζωὴ του, ὁ ὁποῖος σηματοδότησε τὴν περαιτέρω ἐπιστημονικὴ του ἐξέλιξη ὑπῆρξε ἡ ἐκλογή του ὡς Διευθυντοῦ τῆς Δ' Παθολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Θεραπευτηρίου «ὁ Εὐαγγελισμὸς» τὸ 1960.

Ὁ Γεώργιος Μερίκας βρίσκεται καὶ πάλι στὸ ἐπιστημονικὸ περιβάλλον ποὺ ἀγάπησε. Ἀναλαμβάνει διεύθυνση Κλινικῆς στὸ Νοσοκομεῖο ποὺ ὡς νέος ἀσκήθηκε γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῆς εἰδικότητος τῆς παθολογίας.

Μὲ νεανικὸ σφρῖγος καὶ ἐνθουσιασμὸ ὁργανώνει ὑποδειγματικὴ κλινικὴ.

Συγκεντρώνει γύρω του ἀξιόλογους νέους, ἀπὸ τοὺς πρὶ ἐκλεκτοὺς τῆς χώρας, καὶ ρίχνεται στὴν δημιουργικὴ προσπάθεια μὲ βασικὸ στόχο τὴν σωστὴ περίθαλψη τῶν ἀσθενῶν καὶ τὴν δημιουργία φυτωρίων ἐπιστημόνων.

Προσπάθεια δύσκολη γιατί ἔχει νὰ ἀντιπαραταχθεῖ μὲ ἐγκαθιδρυμένα μεγάλα ὀνόματα τῆς Παθολογίας ποὺ διηύθυναν καὶ ἐκεῖνα κλινικὲς στὸν Εὐαγγελισμὸ, ὅπως τὸν ἀείμνηστο Θωμᾶ Δοξιάδη, τὸν Κωνσταντῖνο Μπάκαλο καὶ τὸν Καθηγητὴ Κωνσταντῖνο Γαρδῖκα.

Γρήγορα ἡ προσωπικότης του ἐπιβάλλεται στὸ Νοσοκομεῖο καὶ ἡ Κλινικὴ του ἀποκτᾷ πανελλήνια φήμη.

Μὲ ὑποτροφία τοῦ ἰδρύματος Fulbright, τὸ 1964 παρακολουθεῖ στὶς Η.Π.Α. τὶς ἐξελίξεις τῆς Παθολογίας, μὲ ιδιαίτερη ἐπικέντρωση τοῦ ἐνδιαφέροντός του στὶς παθήσεις τοῦ ἥπατος, θέμα τὸ ὁποῖο πάντα ἀγαποῦσε καὶ στὸ ὁποῖο εἶχε ἐργασθεῖ πρωτοποριακά.

Τὸ 1969 ἐκλέγεται Ἐντεταλμένος Ὑφηγητῆς στὴν Διευθυνομένη ἀπὸ τὸν καθηγητὴ Κ. Γαρδῖκα Β' Προπαιδευτικὴ Παθολογικὴ Κλινικὴ καὶ Εἰδικὴ Νοσολογία.

Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία του στὸ Θεραπευτήριο ὁ «Εὐαγγελισμὸς» συνέβαλε καί-ρια στὴν ἐκλογή του ὡς τακτικοῦ καθηγητοῦ τῆς Β' Παθολογικῆς Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν στὸ Ἱπποκράτειο Νοσοκομεῖο τὸ 1970. Διαδέχεται δύο μεγάλους καθηγητὲς πρώην Διευθυντὲς τῆς Κλινικῆς, σταθμοὺς στὴν ἱστορία τῆς Ἱατρικῆς τῆς χώρας μας, τὸν Ἀρκάγαθο Γούτα καὶ τὸν Εὐάγγελο Δανόπουλο. Παίρνει μαζί του τοὺς στενοὺς συνεργάτες του, ἀλλὰ σέβεται καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐπιστήμονες ποὺ ὑπηρετοῦσαν στὴν Πανεπιστημιακὴ Κλινικὴ. Προσπαθεῖ νὰ τοὺς ἐμπνεύσει τὸ πνεῦμα τῆς συνεργασίας καὶ τὸ ἐπιτυγχάνει ἀπολύτως. Ἴδου πῶς περιγράφει ὁ ἴδιος τὴν σχέση του μὲ τοὺς μαθητὲς του:

«Τὸ 1954, ὁ νέος τότε ἀείμνηστος καθηγητὴς Μαλάμος μοῦ ἐνεπιστεύθη διδακτικὴ συνεργασία γιὰ τὴν Ἐνδοκρινολογία, λόγῳ τῆς θεωρητικῆς μου ἐνασχολήσεως μ' αὐτήν, παρότι ἤμουν γενικὸς παθολόγος, καὶ ἔτσι εἶχα τὴν τύχην νὰ μὴ διδάξω ἀπὸ ἀμφιθεάτρου ἐπὶ πενταετίαν. Ἐκεῖ ἀπέκτησα τοὺς πρώτους πιστοὺς συνεργάτες, δορυφόρους θὰ προτιμοῦσα νὰ εἰπῶ, μὲ τὴν κολακευτικὴ σημασία τῆς λέξεως. Ἐκεῖνοι ἦσαν ποὺ ἔπειτα ἀπὸ τὴ λήξην τῶν πανεπιστημιακῶν τους σπουδῶν μὲ πλαisiώσαν ὡς ὀργανικὰ κατὰ τὸ πλεῖστον στελέχη, σὲ πρώτη φάση στὴν Δ' Παθολογικὴ Κλινικὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ — ἀλγσμόνητη ἐστία, κολακεύομαι νὰ πιστεύω, συντροφισμοῦ — καὶ σὲ δεύτερη στὴν Πανεπιστημιακὴ κλινικὴ τοῦ Ἱπποκρατείου, μαζί μὲ ἄλλους ἐξίσου ἐκλεκτοὺς, ποὺ βρῆκα στὴ νέα νοσοκομειακὴ μου ἐστία, ὡς λαμπρὴ κληρονομιά ἀσύγκριτων πανεπιστημιακῶν δασκάλων, τοὺς ὁποίους εἶχα τὸ προνόμιο νὰ διαδεχθῶ. "Ολοι μαζί, παλαιοὶ φοιτητὲς, «εὐαγγελισμικοὶ» καὶ «ἱπποκρατικοί», ὀργανικοὶ καὶ μὴ, ἔγιναν σὺν τῷ χρόνῳ πανεπιστημιακὰ στελέχη, ὑπὸ τὸ πνεῦμα παραδειγματικῆς συνεργασίας μεταξὺ τους... Χωρὶς τὴν ἐμπνευση, τὴν πειθαρχία καὶ τὴν συνεργασιμότητά τους, ἐγὼ ἀναμφισβητήτως δὲν θὰ εἶχα τὴν τύχην νὰ σταδιοδρομήσω, ὅπως γνωρίζετε... Ἀς μοῦ ἐπιφυλαχθεῖ ἡ ἀναγνώριση ὅτι συναινοῦσα μὲ ἀγαθότητα στὶς πρωτοβουλίες τους. "Οτι τοὺς παρεῖχα ἐλευθερία δράσεως καὶ πᾶσα βοήθεια, ποὺ ἦταν δυνατὴ. Κι ὅτι τὴν πρόοδο καὶ ἀνέλιξή τους αἰσθανόμουν σὰν δική μου...».

Στὸ σχετικῶς βραχὺ χρονικὸ διάστημα ποὺ παρέμεινε ὡς καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς, ὀργάνωσε Μονάδες, ὅπως Ἡπατολογίας, Διαβητολογίας, Ἀνοσολογίας, Ἀλλεργιολογίας, Ἀρτηριοσκληρύνσεως καὶ Ὑπερτάσεως, ἐνῶ ἐξησφάλισε τὴν συνέχιση τοῦ ἔργου τῆς Νεφρολογικῆς, Αἱματολογικῆς καὶ Γαστρεντερολογικῆς Μονάδος ποὺ λειτουργοῦσαν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν προκατόχων του.

Μὲ τὸ κλῆμα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς εὐγενοῦς ἄμιλλας καὶ τῆς ἐλευθερίας ποὺ καλλιεργοῦσε γύρω του καὶ μὲ τὴν ἀμέριστη ὑποστήριξή του, ἡ Κλινικὴ του ἀπέκτησε συνοχή καὶ ἐνότητα καὶ ἐπεβλήθη ὡς πρότυπη στὸ Πανεπιστήμιο τῶν Ἀθην-

νών. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι τρεῖς ἀπὸ τοὺς μαθητές του εἶναι σήμερα Καθηγητὲς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἓνας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κρήτης καὶ πολλοὶ ἀναπληρωτές, ἐπίκουροι καὶ Διευθυντὲς μεγάλων Νοσοκομειακῶν Κλινικῶν.

Μεγαλύτερη ἐπιβεβαίωση τῆς ἐπιτυχίας του εἶναι ἡ ἐκλογή του ὡς κοσμήτορος τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὅπου ἐπὶ 3 χρόνια τὴν διήρτησε μὲ πνεῦμα συνεργασιμότητος καὶ ἀγάπης, καθὼς καὶ ὡς προέδρου τοῦ Πανελληνίου Ἱατρικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν.

Τὸ ἀνώτατον πνευματικὸν Ἰδρυμα τῆς χώρας τὸν περιέλαβε στοὺς κόλπους του ὡς τακτικὸ μέλος του τὸ 1978, εἰς ἀναγνώριση τῆς ὑψηλῆς ἐπιστημονικῆς καὶ κοινωνικῆς προσφορᾶς του, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τοῦ ἥθους του.

Τὸ 1988, ὡς πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας, μετὰ ἀπὸ ἐπίπονες προσπάθειες, κατόρθωσε νὰ ἐξασφαλίσαι πιστώσεις ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἑθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων καὶ νὰ ἐπιλύσῃ τὸ χρονίζον οἰκονομικὸ πρόβλημα τοῦ Ἰδρύματος.

Ἡ Πολιτεία, λόγω ἐκτιμήσεως τῆς προσωπικότητος καὶ τοῦ συνόλου ἔργου του, τοῦ ἀνέθεσε τὸ Ὑπουργεῖο Ὑγείας καὶ Προνοίας τὸ 1989, ἐπὶ Κυβερνήσεων κ.κ. Τζαννετάκη, Γρίβα καὶ Ζολώτα.

Τὸ ἀμιγῆς ἐπιστημονικὸ ἔργο τοῦ Γεωργίου Μερικά μπορεῖ νὰ διακριθεῖ σὲ συγγραφικὸ καὶ ἐρευνητικὸ. Τὸ συγγραφικὸ περιλαμβάνει δῖτομο σύγγραμμα Ἑσωτερικῆς Παθολογίας, μονογραφίες, ἄρθρα, διαλέξεις καὶ περισσότερες ἀπὸ 300 δημοσιευμένες ἐπιστημονικὲς ἐργασίες. Τὸ ἐρευνητικὸ του ἔργο καλύπτει τὸ σύνολον τῆς ἐσωτερικῆς Παθολογίας, ἐπικεντρώνεται ὅμως εἰδικότερα στοὺς τομεῖς τῆς Ἑνδοκρινολογίας, τῆς Νεφρολογίας, τῆς Διαβητολογίας καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Ἡπατολογίας. Ἄν καὶ ὁ ἴδιος εἶχε κατ' ἐπανάληψιν τονίσει δημοσίως ὅτι δὲν ὑπῆρξε σπουδαῖος ἐρευνητής, ἐν τούτοις ἦταν προικισμένος μὲ ἀσυνήθη ικανότητα κρίσεως ποὺ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἔμφυτη φιλομάθειά του, τοῦ ἐπέτρεπε νὰ διαβλέπει μὲ ἀξιόθαύμαστη ἐπιτυχία τίς τάσεις τῆς σύγχρονης βιοϊατρικῆς ἔρευνας καὶ νὰ διαμορφώνει εὐστοχες ἐρευνητικὰς ὑποθέσεις. Ἐνδεικτικὸ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ὑπῆρξε ὁ πρῶτος στὴν χώρα μας ὁ ὁποῖος συνέλαβε τὴ σημασία τῆς ἰογενοῦς ἥπατίτιδος σὲ ἐποχὴ ὅπου δὲν εἶχε ἀνακαλυφθεῖ ἀκόμη ἡ ἰογενὴς τῆς φύση.

Ἐνα ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα γνωρίσματα τοῦ Γεωργίου Μερικά ἦταν ἡ ἀγάπη του γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐνημέρωση. Κάθε μέρα ξυπνοῦσε πρὶν ξημερώσει, καθόταν στὸ γραφεῖο του καὶ ἄνοιγε μπροστά του τὰ ἱατρικά του περιοδικά. Ἀλλὰ καὶ ὅταν πῆγαινε ταξίδι ἢ τὸν φιλοξενοῦσαν κάπου, εἶχε μαζύ του στὴ βαλίτσα του στοῖβες ὁλόκληρες ἀπὸ περιοδικὰ ποὺ δὲν εἶχε προλάβει νὰ διαβάσει. Ἡ ἀγάπη του γιὰ ἐνημέρωση σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν ἀπέραντο σεβασμὸ ποὺ ἔδειχνε στὸ ἀκροα-

τήριό του, φοιτητές, συναδέλφους του, εὐρὺ κοινό, εἶχε ὡς συνέπεια, ἡ αἵθουσα νὰ εἶναι πάντοτε γεμάτη ὅταν μιλοῦσε. Οἱ διαλέξεις του ἐδῶ στὴν Ἀκαδημία ἦταν πάντοτε ἓνα σημαντικὸ γεγονός. Ἦταν ἀξιοθαύμαστος ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο συνταίριαζε τὶς ὅλως πρόσφατες γνώσεις στὸν τομέα τῶν βιοϊατρικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς σύγχρονης βιοτεχνολογίας μὲ τὴν αἰώνια σοφία τῶν ἀρχαίων κειμένων, καὶ ἰδιαίτερώς τοῦ Ἱπποκράτη.

Ἡ τελευταία του ὁμιλία στὴν Ἀκαδημία μὲ θέμα τὸ γῆρας τελείωσε ὡς ἐξῆς: Στὸ μέλλον ἐνδέχεται νὰ υπάρξουν ἐπεμβάσεις τῆς γενετικῆς μηχανικῆς ποὺ θὰ ἐπιτυγχάνουν ἐπιβραδύνσεις ἐγκαταστάσεως τῶν γεροντικῶν ἐκδηλώσεων στὰ διάφορα ὀργανικὰ συστήματα. Ἡ ἀσύλληπτα ὅμως πολυγονιδιακὴ βηματοδότηση τῆς γήρανσης καθιστᾷ ἀνεπίτευκτη τὴν δυνατότητα ἀξιόλογης παράτασης τοῦ βίου, πέραν τῆς τωρινῆς, παρὰ πᾶσαν ἐπιστημονικὴ πρόοδο. Ἡ ἥρεμη, στωικὴ στάση τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴ γήρανση εἶναι ὅ,τι καλύτερο ἔχει νὰ συστήσει κάποιος. «Καλά, λοιπόν, γεράματα, ἀνώδυνα καὶ ἀνεπαίσχυντα»».

Βαθὺς γνώστης τῆς Ἱατρικῆς Ἐπιστήμης, ἀλλὰ καὶ τῆς τέχνης (Art), εἶχε τὴν ικανότητα νὰ διεισδύει στὴν ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς, νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ ἀναλύει τὰ προβλήματά του καὶ νὰ καταλήγει στὴν σωστὴ διάγνωση κατὰ τρόπο ἀξιοθαύμαστο.

Ἵπῃρξε τὸ ὑπόδειγμα μεταξὺ τῶν Κλινικῶν ἱατρῶν, δηλαδὴ ἐκείνων ποὺ δὲν παραχωροῦν τὸ ἐπίτευγμα τῆς διαγνώσεως στὰ σύγχρονα ἐργαστήρια, ἀλλὰ τὸ διεκδικοῦν καὶ τὸ ἐπιτυγχάνουν μὲ τὴν βοήθεια τῆς κλινικῆς ἐξετάσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πεμπτουσία καὶ τὸ θεμέλιο τῆς ἱατρικῆς. Κανένας ὑπολογιστὴς μέχρι σήμερα δὲν κατόρθωσε νὰ ὑπερνικήσει τὰ αἰσθητήρια τοῦ ἀνθρώπου καὶ κυρίως τὴν ψυχικὴ ἐπαφὴ τοῦ ἱατροῦ μὲ τὸν ἀσθενῆ. Ἡ ἀξιοθαύμαστη σύγχρονη τεχνολογία θὰ πρέπει νὰ χρησιμοποιεῖται μὲ φειδῶ καὶ μόνο ὅπου ἐνδείκνυται γιὰ νὰ ἐπιβεβαιώσει καὶ ὅχι γιὰ νὰ πραγματοποιήσει τὴν διάγνωση. Ἀλλωστε ἡ παρεμβολὴ τῆς ψυχρῆς μηχανῆς μὲ τοὺς τεχνικοὺς χειριστὲς τῆς ἀπομάκρυνε τὸν ἱατρὸ ἀπὸ τὸν ἀσθενῆ καὶ διετάραξε τὴν ὡραία ἀνθρώπινη σχέση ποὺ ὑπῆρχε ἐπὶ αἰῶνες μεταξὺ τους.

Ἄς μὴ νομισθεῖ ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ὅτι ὁ Μερίκας στράφηκε ἐναντίον τῆς τεχνολογίας. Ἀπλῶς πίστεψε ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ λαμπρὰ διαγνωστικὰ μέσα θὰ πρέπει νὰ εἶναι στὴν ὑπηρεσία τῆς ἱατρικῆς ὅταν ἐνδείκνυται καὶ ὅχι ἡ ἱατρικὴ, ὅπως συχνὰ συμβαίνει σήμερα, στὴν δική τους ὑπηρεσία.

Τὴν κοσμογονία τῆς τεχνολογίας ποὺ ἐκλόνισε τὰ θεμέλια τῆς παραδοσιακῆς ἱατρικῆς τὴν ἀσπάσθηκε ἀπὸ τοὺς πρώτους γιατί ἡ ἀνανέωση καὶ ἡ πρόοδος ἦταν βασικὸ χαρακτηριστικὸ τῆς προσωπικότητάς του, ἀλλὰ μὲ βαθὺ σεβασμὸ στὶς ἀκα-

τάλυτες παραδοσιακές αξίες, γιατί πίστευε ότι η παράδοση όχι μόνον δέν ανταγωνίζεται αλλά απεναντίας συμβάλλει στην πρόοδο.

Από τὰ νεανικά του χρόνια είχε ασπασθεῖ τὴν κοσμοθεωρητικὴ ἐπίδραση τοῦ κοινωνικοῦ χριστιανισμοῦ καὶ εἶχε ἐνταχθεῖ στὴν κίνηση τῶν Ἑλλήνων Χριστιανῶν ἐπιστημόνων. Ἐτσι ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ὁ Ἱπποκρατισμὸς ἀποτελέσαν τὸ πηδάλιο ποὺ τὸν κατήυθνε στὴν ἀσκηση τοῦ Ἱατρικοῦ λειτουργήματος. Σὲ ὁμιλίες του δὲν παρέλειπε νὰ τονίζει ὅτι «ὁ καταλύτης τοῦ ἱατρικοῦ ἔργου εἶναι καὶ θὰ εἶναι ὁ ἀπὸ Ἱπποκράτους ἀνθρωπισμὸς καὶ ἡ ἀπὸ Χριστοῦ ἀγάπη». Ἐνῶ σὲ ἄλλη διὰλεξή του διεκήρυξε: «Ἡ ἀπὸ τὴν πίστη σὲ μιὰ ὑπέρτατη δύναμη κατευθυνομένη ἡθικὴ συνείδηση τοῦ γιατροῦ συνιστᾷ τὸν πρωταρχικὸ παράγοντα γιὰ τὴν ἐπιτευξὴ ἐπιστημονικοῦ ἔργου ποιότητος». Καὶ πὺδ πρόσφατα εἶχε κλείσει μιὰ ἄλλη ὁμιλία του λέγοντας: «Τὸ ἱατρικὸ ἔργο χρειάζεται ἀνθρωπιὰ μὲ καταλύτη τὴν ἀγάπη τοῦ γιατροῦ, τόσο γιὰ τὴν ἐπιστήμη ὅσο καὶ κατ' ἐξοχὴν γιὰ τὸν ἄρρωστο. Μὲ τὴν ἀγάπη ποὺ τὴν ἔταξε γιὰ καταλύτη τῆς ζωῆς ὁ Χριστός».

Σὲ κείμενο ὁμιλίας του ποὺ τὸ διάβασε δημοσιευμένο στὸ περιοδικὸ τῆς ἱατρικῆς Σχολῆς «Ἱπποκράτης», ἐνῶ νοσηλεύεταν στὸ Νοσοκομεῖο, ὑποστηρίζει τὴν ἀνάγκη γιὰ «ἀνθρωπιστικὴ προσπέλαση τοῦ ἀρρώστου ὡς πρὸς τὸ σύνολον τῶν προβλημάτων του μὲ ὁδηγὸ τὴν ἀπὸ Χριστοῦ ἀγάπη».

Δὲν ὑπῆρξε ὅμως μόνον ἐπιστήμων καὶ κοινωνικὸς παράγων ὁ Μερίκας, ἀλλὰ καὶ λάτρης τῶν συγγενῶν, τῶν συνεργατῶν καὶ τῶν φίλων του.

Ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν οἰκογένειά του ἀμιλλᾶται τὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν ἐπιστήμη. Εὐτύχησε νὰ εἶναι ὁ πρωτότοκος υἱὸς πολυμελοῦς οἰκογενείας ἀποτελουμένης ἀπὸ δυὸ ἐκλεκτοὺς ἀδελφούς καὶ πέντε φιλόστοργες καὶ ἀφοσιωμένες ἀδελφές.

Ἡ ἀπώλεια τοῦ πατέρα του τὸν ἔφερε, καθὼς ἀνέφερα, σὲ νέα ἡλικία προστάτη τῆς οἰκογενείας του, ὅπως ἐπέβαλλαν τουλάχιστον σὲ κείνη τὴν ἐποχὴ οἱ οἰκογενειακὲς ἀρχὲς καὶ οἱ παραδόσεις τοῦ Λαοῦ μας καὶ ἀνταποκρίθηκε καὶ στὸ καθήκον αὐτὸ κατὰ τρόπο ἰδανικό.

Ἡ καλὴ τύχη τοῦ ἔφερε ὡς σύντροφο τῆς ζωῆς τὴν Εἰρήνη Κουτσογιάννη τὴν ὁποία μετὰ ἀπὸ ἀγνὸ ἐρωτικὸ δεσμὸ νυμφεύθηκε τὸ 1945 καὶ ἔζησε μαζί της ἐπὶ 26 χρόνια μέχρι τὸ 1971 ποὺ πρόωρα χάθηκε ἀπὸ τὴν ἐπάρατο νόσο, βυθίζοντάς τον στὴ θλίψη.

Θὰ ἦταν ἀποσιώπηση τῆς ἀλήθειας ἂν δὲν ἀναφερόταν ὅτι αὐτὴ, μὲ τὴν στοργὴ καὶ τὴν συμπαράστασή της συνέβαλε ἀποφασιστικὰ στὴν ἐπιτυχή σταδιοδρομία του. Δημιούργησαν μαζί μιὰν εὐτυχισμένη οἰκογένεια καὶ ἀπέκτησαν πολλὰ ἐγγόνια ἀπὸ τὰ τρία τους παιδιά:

Τὸν Μανώλη, ὁ ὁποῖος συνεχίζει ἀντάξια τὸ ἀνθρωπιστικὸ λειτούργημα τοῦ πατέρα του, τὴν εὐαίσθητη καὶ αἰσθαντικὴ Λένα μὲ μεγάλο λογοτεχνικὸ τάλαντο, πολλὰς φορὰς βραβευμένη, καὶ τὸν Γεώργιο, προικισμένον ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ νέο, ἐμπνευσμένο ἀρχιτέκτονα καὶ ἀρχαιολόγο.

Οἱ συμπατριῶτες του, οἱ φίλοι του καὶ ἰδιαίτερα οἱ συνεργάτες του ἔχουν πλήρη ἐπίγνωση τῆς εὐεργετικῆς δραστηριότητός του.

Δὲν ἀγαπήθηκε ὅμως μόνον ἀπὸ τοὺς δικούς του ὁ Μερίκας. Ἀγαπήθηκε ἀπὸ ὅλους ὅσοι τὸν γνώρισαν, γιατί εἶχε τὸ χάρισμα νὰ προσαρμόζεται στὴν νοστορία τοῦ περιβάλλοντος ποὺ βρισκόταν καὶ νὰ γίνεται οἰκεῖος μὲ ὅλους, εἴτε ἐπρόκειτο γιὰ ἀπλοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐργασίας εἴτε γιὰ πνευματικούς καὶ καλλιεργημένους.

Γιὰ νὰ προσεγγίσεις ὅμως πληρέστερα τὴν προσωπικότητα τοῦ Μερίκας, δὲν ἀρκοῦσε νὰ τὸν ζῆσεις στὸ κρεβάτι τοῦ ἀσθενοῦς ἢ στὴν ἔδρα τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἀμφιθεάτρου. Ἐπρεπε νὰ τὸν παρακολουθήσεις στὸ χωριό του, στὸν Ἀγ. Ἀνδρέα τῆς Κυνουρίας. Ἐκεῖ, στὸ πατρικὸ του σπίτι, μὲ τὰ μεγάλα παράθυρα ποὺ ἀγναντεύουν στὸν Ἀργολικὸ κόλπο, περιτριγυρισμένο ἀπὸ τὰ ἱατρικὰ του περιοδικὰ καὶ κατόπιν στοὺς δρόμους καὶ στὴν πλατεῖα, ἐν μέσῳ τῶν συγχωριανῶν του, ποὺ τὸν περιτριγύριζαν μὲ σεβασμὸ καὶ θαυμασμὸ καὶ ἐκεῖνος τοὺς πρόσφερε μὲ καλὸ-σύνη τίς συμβουλές του, τὴν στοργή του καὶ τὴν βοήθειά του.

Ἐπρεπε νὰ τὸν ζῆσεις στίς παρέες του, στὴν συντροφιά του τοῦ σκακιοῦ καὶ στίς κερκίδες τῶν σταδίων καὶ τῶν γηπέδων ποὺ πάντα ἐξοικονομοῦσε λίγο χρόνο γιὰ νὰ παρακολουθεῖ ἀγῶνες. Λίγοι ἄνθρωποι εἶναι τόσο βαθεῖς γνώστες τοῦ κλασσικοῦ ἀθλητισμοῦ καὶ τοῦ ποδοσφαίρου, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ μεσοπολέμου, μέχρι σήμερα, ὅσο ὁ Γεώργιος Μερίκας. Εἶναι ἀπώλεια γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ ἀθλητισμοῦ ποὺ δὲν ἔγραψε βιβλίον ποδοσφαιρικῶν καὶ ἀθλητικῶν ἀναμνήσεων.

Ἡ λατρεία του γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἦταν ὑποδειγματικὴ. Εἶχε κλεισμένα στὴν ψυχὴ του ὅλα τὰ εὐγενικὰ ἰδανικὰ ποὺ ἐκεῖνη ἔπλασε καὶ αὐτὰ τὸν κατηύθυναν στὴν πορεία τοῦ βίου του.

Ἡ ἀναφορὰ σὲ πνευματικὰ ἐπιτεύγματα τοῦ Λαοῦ μας διαχρονικὰ ἢ σὲ ἡρωϊκὰς πράξεις αὐτοθυσίας, γιὰ τὴν φρούρηση τῆς Ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος βούρκωναν μὲ δάκρυα τὰ μάτια του.

Γιατὶ ὁ Μερίκας γεννήθηκε, ἀνατράφηκε καὶ παρέμεινε ἀγνὸς Ἕλληνας καὶ ἐνάντετος ἄνθρωπος σὲ ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ζωῆς του.

Γι' αὐτό, παρὰ τίς συνεχεῖς ἐπιτυχίες του καὶ τὴν πανελλήνια ἀναγνώρισή του ὡς μεγάλου ἐπιστήμονος καὶ πνευματικοῦ ἀνδρός, παρὰ τὴν εἰσοδὸ του στὴ χορεία τῶν ἱατροφιλοσόφων, οὐδέποτε παρασύρθηκε σὲ μεγαλαυχίες, ἀλλὰ παρέμεινε ταπει-

νός και μετριόφρων, ὅπως συμβαίνει με ὅλους ἐκείνους πού ἡ ψυχή τους πλημμυρίζει ἀπό μεγαλεῖο.

Ἡ μοῖρα τὸν ἔφερε ἀσθενή στοῦ Ἱπποκράτειο Νοσοκομεῖο, τὸ ὁποῖο ὡς καθηγητῆς ὑπηρέτησε καὶ ἀνέδειξε γιὰ νὰ δώσει ἐκεῖ καὶ τὴν δική του μακροχρόνια ἡρωϊκὴ πάλη με τὸν Θάνατο.

Στὸ πλευρό του, συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ πάντοτε ἡ μικρὴ του ἀδελφή, ἡ Φρόσω του. Ἡ Φρόσω ὅλων τῶν φίλων μας. Λαμπρὸς συνδυασμὸς ἀδελφῆς, μητέρας, κόρης καὶ θαυμάστριας, πού ὡς φύλακας ἄγγελος τὸν συντρόφεψε στὴν ζωὴ καὶ μέχρι τὴν τελευταία του πνοή με ἀφοσίωση καὶ λατρεία. Καὶ μαζί ὁ πιστὸς μαθητῆς του, ὁ Καθηγητῆς τῆς Παθολογίας κ. Θεόδωρος Μουντακαλάκης, με τὴν ἐκλεκτὴ σύζυγό του, τὴν ἀγαπημένη μας Θέκλα, γιὰ νὰ ὑπενθυμίσουν, με τὴν συνεχῆ παρουσία τους καὶ τὴν στοργή τους ὅτι δὲν ἐξέλιπε ὁλοσχερῶς ἡ ἔννοια τῆς εὐγνωμοσύνης ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὸ πρωτὶ τῆς 15ης Μαρτίου τοῦ 1996 ἔφυγε ἀπὸ τὴν ζωὴ γαλήνιος ἐνώπιον τοῦ θανάτου, ὅπως ὅλοι οἱ δίκαιοι, γιὰ νὰ μεταστεῖ στοὺς αἰώνιους πνευματικούς κόσμους πού βαθεῖα πίστεψε, ἀφήνοντας με εὐλάβεια στοὺς ὅμους τῶν ἐπερχομένων, ὡς ἱερὰ παρακαταθήκη, τὸ λειτούργημα τῆς ἀνθρωπιστικῆς ἱατρικῆς πού τόσο ἀγάπησε καὶ με τόση λατρεία ὑπηρέτησε.

Κύριε Πρόεδρε,

Τελειώνοντας τὴν ἐπιμνημόσυνη ὁμιλία μου, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσω τίς εὐχαριστίες μου πρὸς τὸ εὐγενὲς ἀκροατήριό πού με παρακολούθησε γιὰ νὰ τιμήσουμε ὅλοι μαζί τὴν μνήμη ἑνὸς εὐγενοῦς ἀνθρώπου, μεγάλου ἐπιστήμονος, λαμπροῦ Ἑλλήνος, ἀγαπημένου συναδέλφου καὶ φίλου, πού ἀνάλωσε τὴν ζωὴ του γιὰ νὰ προσφέρει, νὰ προσφέρει παντοῦ, σὲ συγγενεῖς, φίλους, συνεργάτες καὶ ἰδιαίτερα στὸν πάσχοντα συνάνθρωπο πού τόσο λάτρεψε.

Ἡ ἀναγνώριση προσφορᾶς καὶ συμπαράστασέως πρὸς τὸν πάσχοντα συνάνθρωπο ἀποτελεῖ τὸν ὑπατο τίτλο τιμῆς γιὰ ἕναν Ἱπποκρατικὸ ἱατρὸ καὶ τὸν τίτλο αὐτὸν τὸν κατέκτησε δικαιοματικά ὁ Γεώργιος Μερίκας.